

ผลของอายุและวิธีการเก็บเกี่ยวต่อการสูญเสียผลผลิตและคุณภาพของข้าวขาวดอกมะลิ 105

วิสุณี อยู่วัฒนา*

บทคัดย่อ

ทำการศึกษาผลของระยะเวลาเก็บเกี่ยวต่อผลผลิตและคุณภาพของข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ภายใต้วิธีการเก็บเกี่ยว 2 วิธีการ ในระยะเวลา 2 ฤดูเพาะปลูก ในปีเพาะปลูก 2544 ทำการทดลองภายใต้การเก็บเกี่ยวโดยแรงงานคน ขณะที่ในปีการเพาะปลูก 2545 ได้ทำการทดลองภายใต้การเก็บเกี่ยวโดยเครื่องเก็บเกี่ยวแบบวางราย ระยะเวลาเก็บเกี่ยวที่ทำการศึกษาครั้งนี้ 25 28 31 34 และ 37 วันหลังดอกบาน 75 % งานทดลองได้ดำเนินการในเกษตรกรจำนวน 2 ราย ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ทำการวางแผนการทดลองแบบ completely randomized design (CRD) ทำ 4 ซ้ำ ขนาดแปลงทดลองย่อยเป็น 3x4 ตารางเมตร ผลการทดลองในปีการเพาะปลูกที่หนึ่ง ซึ่งให้เห็นว่า ภายใต้การเก็บเกี่ยวโดยแรงงานคนของเกษตรกรทั้ง 2 ราย เวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมอยู่ในช่วง 28 ถึง 34 วันหลังดอกบาน ที่ช่วงระยะเวลาดังกล่าว ความชื้นของเมล็ดข้าวอยู่ในช่วง 16.12-19.73 % wb, มีเปอร์เซ็นต์ต้นข้าวอยู่ในช่วง 51.51-56.34 เปอร์เซ็นต์ และผลผลิตอยู่ในช่วง 789-963 กิโลกรัมต่อไร่ อย่างไรก็ตามไม่พบความแตกต่างทางสถิติในกรณีของคุณสมบัติทางเคมีของเมล็ดข้าวในระหว่างระยะเวลาเก็บเกี่ยวต่างๆ ผลของการทดลองจากปีเพาะปลูก 2545 ซึ่งให้เห็นว่าภายใต้การเก็บเกี่ยวโดยเครื่องเก็บเกี่ยวแบบวางราย ระยะเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของเกษตรกรทั้ง 2 ราย อยู่ในช่วง 25 ถึง 34 วันหลังดอกบาน ที่ช่วงระยะเวลาดังกล่าว ความชื้นของเมล็ดข้าวอยู่ในช่วง 16.00 - 22.12% wb, เปอร์เซ็นต์ต้นข้าวอยู่ในช่วง 53.38-67.54 เปอร์เซ็นต์ และผลผลิตอยู่ในช่วง 683.36-782.33 กิโลกรัมต่อไร่ อย่างไรก็ตามก็ไม่พบความแตกต่างทางสถิติในกรณีคุณสมบัติทางเคมีของเมล็ดข้าวในระหว่างระยะเวลาเก็บเกี่ยวต่างๆ อีกด้วย

* วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว) สถาบันวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 65 หน้า.

**Effect of Harvesting Times and Methods on Yield and Quality Losses
of Rice cv. Khao Dawk Mali 105**

Visunee Yoowattana*

Abstract

Studies on effects of harvesting times on yield and quality of rice cv. Khao Dawk Mali 105 were conducted under two harvesting methods during two growing seasons. In the year of 2001 the experiment was conducted under labour harvesting whereas in the year of 2002 it was conducted under rice-reaper harvesting. The harvesting times studied were 25 28 31 34 and 37 days after 75 % flowering. The experiments were conducted in two farmers field who were the members of Sanpatong Agricultural Cooperative Limited, Amphur Sanpatong, Chiang Mai Province. The design of the experiments were completely randomized design (CRD) with four replications and each plot was 3x4 square meters. The results obtained from the first growing season indicated that under labour harvesting the optimum harvesting times of both farmers ranged from 28 to 34 days after flowering. At these harvesting times the seed moistures content of rice ranged from 16.12-19.73 wb, percent head rice ranged from 51.51-56.34 percent and yields ranged from 789-963 kg/rai. However there were not found statistical differences in terms of chemical properties among the harvesting times treatments. The results obtained from the year of 2002 indicated that under rice-reaper harvesting the optimum harvesting times of both farmers ranged from 25 to 34 days after flowering. At these harvesting times the seed moistures content of rice ranged from 16.00-22.12 wb, percent head rice ranged from 53.38-67.54 percent and yields ranged from 683.36-782.33 kg/rai. However there were also not found the statistical differences in terms of chemical properties among the harvesting times treatments.

* Master of Science (Postharvest Technology), Postharvest Technology Institute, Chiang Mai University. 65 pages.